

۶ نکته مهم برای توضیح

شرایط افراد با نیازهای ویژه

به کودکان

۱ کودکان و افراد دارای نیازهای ویژه، متفاوت هستند و این تفاوت بد نیست.

۲ کودکان معلول در واقع مانند باقی کودکان هستند.

۳ کودکان و افراد معلول یا دارای نیازهای ویژه لزوماً بیمار نیستند.

۴ استفاده از کلمات صحیح و محترمانه درباره معلولین و افراد با نیازهای ویژه.

۵ در صورت حفظ حریم شخص معلول یا دارای نیازهای ویژه و تمایل خود فرد، سوال پرسیدن از او ایرادی ندارد.

۶ جست و جو کردن در منابع و کتاب ها برای رسیدن به پاسخ سوالات.

اما کودک با مشاهده رفتار با عشق و احترام والدین خود نسبت به خواهر و یا برادر معلولش، بیشتر از هر گفت و گویی آماده شرایط پرفشار بیرون از خانه می شود، والدینی که از حضور فرزند معلول یا دارای نیاز خاص خجالت زده نیستند، او را دوست دارند و تفاوت هایش را پذیرفته اند، بهترین الگوی رفتاری برای فرزندان دیگرشان هستند.

منظور از «نیازهای ویژه» چیست؟

برای فرزندان توضیح دهید چرا برادر یا خواهر آنها متفاوت است، استفاده والدین از توضیحات مناسب سن باعث می شود درک بهتری از شرایط خانواده و خواهر یا برادر خود داشته باشند و تا آنجا که می توانید صادق باشید، بهتر است حقیقت را از شما بشنوند، اما همواره سن فرزندان را برای این گفت و گو در نظر بگیرید، آماده باشید تا به تمام سوال های آنها پاسخ دهید، اما ایرادی ندارد پاسخ برخی سوالات را ندانید، در جریان این گفت و گو آرامش خود را حفظ کنید، کودکان قادر خواهند بود از مشکلات بسیاری گذر کنند اما دیدن والدین پر از اضطراب و تشویش، با رفتارهایی نامتعادل باعث می شود امنیت خود را در خطر ببینند و حس عدم امنیت برای کودک در دسته مشکلات جدی و ریشه ای قرار دارد.

66

مهم ترین بخش این است که کودک متوجه شود حضور این افراد در واقع بخشی از زندگی است

دعوت از معلولان
وقتی صحبت از ورود کودکان معلول به بازی با سایر کودکان می شود، انجمن کودکان دارای معلولیت به والدین توصیه می کند که همانند سایر کودکان، آنها را نیز به مهمانی ها و بازی ها دعوت کنید، کودکان معلول را می توان به راحتی به خاطر شرایط خاص کنار گذاشت، زیرا ممکن است اتفاق یا چالشی برای آنها یا کودکان دیگر رخ دهد، اما می توانید پیشرو باشید و به جای حذف صورت مساله به این نکته توجه کنید که خود کودکان معلول و والدین آنها می توانند با خلاقیت مشکلات پیش آمده را حل کنند و راه حل ارائه داده و به شما اطلاع دهند. درک کودکان از ناتوانی نسبت به بزرگسالان بسیار متفاوت است و آنها می توانند با کودکان معلول بازی کنند بدون این که به نظر برسد این معلولیت برایشان بسیار بزرگ و جدی است.

کتاب و فیلم:

کتاب شگفتی، درباره پسر بچه ای است که با نیازهای خاص به دنیا می آید و تلاش او و خانواده اش برای پذیرفته شدن از سمت جامعه است، هر فرد خانواده به نوعی با مساله پسر در ارتباط است و حضور او در زندگی اش تاثیر به سزایی دارد، ارزش همدلی، تاب آوری، پذیرش تفاوت در این کتاب به خوبی مطرح شده، فیلم شگفتی نیز بر اساس همین کتاب ساخته شده است.
کتاب بچه ها جور و جورند از خانم شکوه قاسم نیا، برای کودکان زیر سه سال درباره تفاوت های ظاهری و اقلیم متفاوت هر کدام به زبان شعر توضیح می دهد.

کامل آگاه باشند، شرایط جسمی یا ذهنی او را بپذیرند و در قدم بعدی بدون در نظر گرفتن تفاوت فرزندان به او عشق بورزند، گاهی والدین در مرحله انکار باقی می مانند و همین باعث می شود نتوانند مهر و توجه کافی را به فرزند معلول یا دارای نیاز ویژه خود بدهند و همین تفاوت رفتاری و سردرگمی والدین در احساسات شان نسبت به فرزندان به باقی فرزندان هم منتقل شده و روابط میان اعضای خانواده دچار آشفتگی می شود.

آمادگی برای حضور در اجتماع:

والدین باید پیش از حضور فرزندان شان در اجتماع آنها را برای موقعیت های جدید و گاهی پرفشار آماده کنند. ممکن است فرزند شما از هل دادن ویلچیر خواهر و برادر معلولش خجالت بکشد یا از صحبت کردن با زبان اشاره با خواهر و برادر ناشنوایش در فروشگاه و مقابل چشم دیگران اجتناب کند.
درک احساس او در این شرایط نخستین گام است، برای یک کودک جلب توجه توسط غریبه ها یا حتی سوال پیچ شدن و فهمیدن این که با باقی خانواده ها متفاوت هستند، ممکن است شرایط پرفشار و پر از استرسی را به همراه داشته باشد. در این شرایط رفتار والدین نقش مهمی در شکل گیری نگاه و رفتار کودک دارد، حفظ آرامش و درک شرایط روحی هر فرزندان و بعد در جریان گذاشتن آنها از شرایط روحی یکدیگر می تواند مسیری را برای گفت و گو هموار سازد.

دیگر خود گاهی حس عذاب وجدان و استرس دارند، نگرانی بابت رسیدگی، جلسات درمانی و مشاوره، روابط صحیح، میزان وقتی که برای فرزندان شان می گذارند و همچنین خستگی روحی و جسمی خودشان می تواند باعث گرفتن تصمیمات و انجام رفتارهایی شود که تبعات خوبی ندارد، به عنوان مثال عذرخواهی های مداوم از کودک بابت رسیدگی به خواهر یا برادرش با نیازهای ویژه یک ذهنیت قربانی را به کودک می دهد و این رفتار ممکن است روی رابطه عاطفی فرزندان تاثیر بگذارد.

گاهی اوقات خوب است کودک از والدین درباره علت توجه بیشتر نسبت به خواهر یا برادر معلول خود بپرسد یا والدین در این باره گفت و گویی صمیمانه با او داشته باشند.
نباید حس ترحم فرزندان را نسبت به خواهر و برادر دارای نیاز ویژه تحریک کرد، ارزش نهادن به عزت نفس فرزند معلول یکی از راه های ایجاد رابطه سالم و محترمانه میان فرزندان است.

مهر و پذیرش:

عشق و احترام نسبت به عضو معلول خانواده همانند باقی اعضا باید جاری و گاهی پررنگ تر باشد، شناخت و درک نقاط قوت و شباهت های میان خواهر و برادرها در این مسیر کمک کننده است، اما پیش از همه پذیرش این مساله در ابتدا باید از سمت والدین باشد.
والدین دارای فرزند معلول بهتر است با مشاوره در ارتباط باشند. والدین ابتدا خود باید به احساس درونی شان نسبت به فرزند معلول شان به طور

«بچه های معلول» و «بچه های سالم» ناراحت کننده است، این دسته بندی به معلولان حس تفاوت نمی دهد بلکه حس غیرعادی بودن را می دهد. کلماتی مثل دارای ناتوانی، دارای نیازهای خاص، دارای نیازهای ویژه، دارای نیازهای متفاوت را در چنین شرایطی می توانید استفاده کنید.

در صورتی که شرایط گفت و گو و پرسش و پاسخ با معلول یا خانواده او فراهم بود می توانید از فرد معلول بپرسید که ترجیح می دهد چه طور معرفی شود.

پاسخ های واضح و واقعی:

در پاسخ به «چرا آن شخص نمی تواند راه برود؟» می توانید بگویید «ممکن است این طور متولد شده باشد» یا «ممکن است تصادف کرده باشد.» اگر فرد معلول از وسایل کمکی استفاده می کند، می توانید نحوه کار را توضیح دهید.

هرگونه سوال ناراحت کننده و یا نامناسبی که کودک ممکن است در مورد معلولیت بپرسد باید توسط والدین با پاسخ های صریح و روشن پاسخ داده شود.

از استفاده از کلمه ناتوانی نترسید. کلماتی مانند عقب مانده، گنگ و عجیب، توهین آمیز هستند. نیازی نیست فرد معلول را خاص توصیف کنید. به راحتی می توانید بگویید که آنها نابینا، ناشنوا و معلول هستند.

مهم ترین بخش این است که کودک متوجه شود که حضور این افراد در واقع بخشی از زندگی است و این که شما با افراد معلول درست مانند بقیه رفتار می کنید؛ با مهربانی و احترام.

بزرگ شدن با خواهر و برادری با نیازهای ویژه

هر فردی در زندگی خود مسیر رشدی را طی می کند، کودکانی که خواهر یا برادر معلول یا با نیازهای ویژه دارند، این مسیر رشد را گاهی سخت تر، عمیق تر و غنی تر طی می کنند. حضور فرد معلول در خانواده علاوه بر نیازهای خاص، اتمسفری را فراهم می کند که برای رشد یک کودک می تواند غنی یا مشکل زا باشد. بزرگ شدن در کنار خواهر یا برادر دارای معلولیت با دارای نیازهای ویژه می تواند فوایدی از جمله فرصت یادگیری ارزش تاب آوری و همدلی در سنین پایین را داشته باشد. مدل برخورد والدین با حضور فرد معلول و مدیریت روابط بیان اعضا، نخستین گام و بنای اصلی ساختمان روابط خانوادگی است. کودکانی که خواهر یا برادر با معلولیت دارند، ممکن است در مقایسه با دیگر کودکان هم سن خود، نسبت به نیازهای اطرافیان شان حساس تر و منعطف تر باشند، با این حال چالش هایی را برای فرزندان و والدین به همراه دارد از جمله احتمال دارد که کودکان حس کنند به نسبت خواهر و برادر خود با نیازهای ویژه، کمتر توجه و علاقه دریافت می کنند.

تعادل:

والدین در مواجهه با فرزندان معلول و فرزندان